

Kysthjelperne

– sammen gir vi fjorden en
hjelpende hånd

SPAREBANKSTIFTELSEN
DNB

Nicolay Moe
nicolay@oslofjf.no

 Oslofjordens
Friluftsråd

[Kysthjelperne - Oslofjord \(oslofjorden.org\)](http://oslofjorden.org)

**Målet er et krafttak
for ny kunnskap
om endringene i
kystøkologien, for
å gjøre en forskjell
for naturen i
Oslofjorden**

**«Kysthjelperne»
skal skape et
folkelig eierskap
til havet og
kystnære
områder**

Kartlegging av lurv

Registrering av lurv i Oslofjorden

Målestasjon:

Angi aktuelle målestasjon ved å klikke i kartet*

Finn adresse eller sted

Breddegr.: 59.869652 Lengdegr.: 10.654352

Bunnsubstrat

☐ fjell

☐ stein

☐ sand

☐ mudder

Nettside: Kartlegging av lurv - Oslofjordens Friluftsråd

- Kartlegge utbredelse, påvirkning i ulike naturtyper og sesong- og årsvariasjoner
- 30-50 faste stasjoner
- Involvere folkeforskere
- Kartlegging i rammer på 50x 50 cm

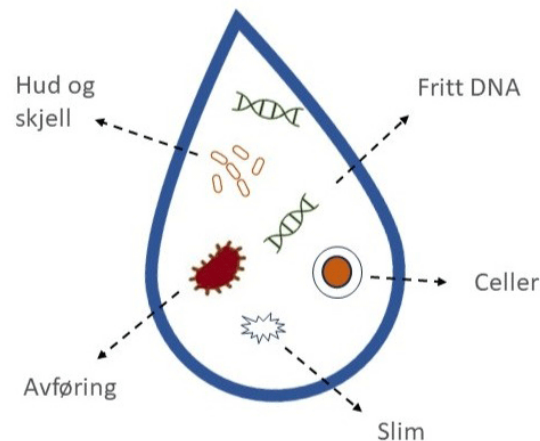

Vannprøver (Miljø-DNA, mageprøver, partikler/farge)

- Samarbeid med Universitet i Oslo
- 50 lokaliteter i hele fjorden
- Involverer folkeforskere i prøvetakingen
- Overvåking av biologisk mangfold

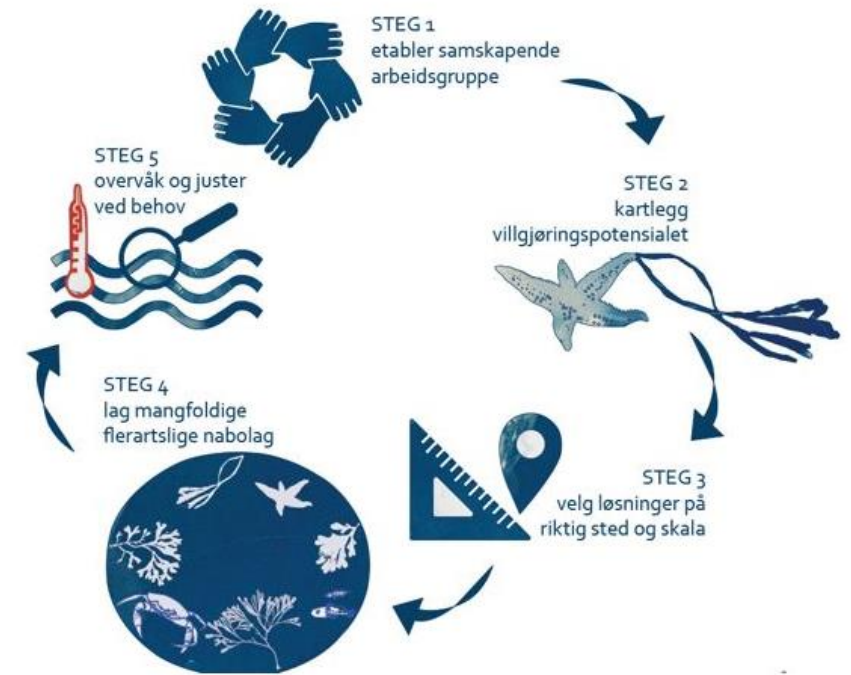
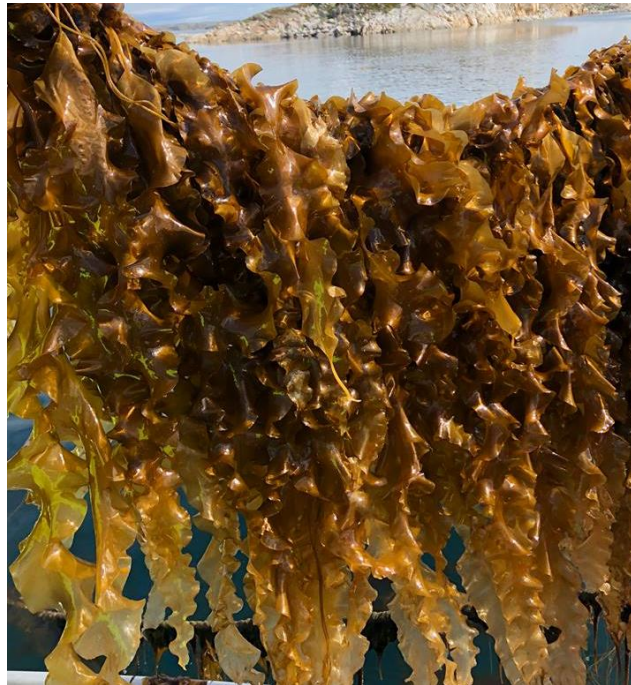
Prosjektside: [Hjelp oss å samle inn vannprøver - Oslofjord](#)

Kysthjelperne:
Vannprøver med miljø-DNA
Sammen gir vi fjorden en hjelpende hånd!

 Oslofjordens Friluftsråd UNIVERSITETET I OSLO

NB Oslofjorden - Småskala restaureringstiltak

Samarbeidspartnere, roller og tiltak som skal testes

***NIVA**, prosjektleder og ansvarlig for FoU

*Fjordskole (**formidling**)

***Oslofjordens Friluftsråd**

***Marea**

- **Urban Ocean**
- **Fjord CleanUP**
- **Bymiljøetaten** (ålegraseng, lokaliteter, **ref.gr?**)
- **Naturvernforbundet i Oslo og Akershus**
- **Fjordtunet frivilligsentral, lokaler/formidling?**
- **Elin T. Sørensen/Urbant HAV, FoU**
- **Akershus FK (referansegruppe)**
- **Miljødirektoratet (referansegruppe)**
- Statsbygg - tilbyr lokaliteter
- Oslo Havn - tilbyr lokaliteter
- Badstuforeningen - tilbyr lokaliteter

***prosjektstyringsgruppen, fet skrift: restaureringsaktører** (NIVA-restaurerer ålegras for BYM)

Besøksentrene til de marine nasjonalparkene: intensjonsavtale om formidling/ mulig lokalitet til uttesting av tiltak.

1. **Taretau** (taren høstes for å fjerne næringssalter fra fjorden)
2. **Blåskjellanlegg** der skjellene høstes for å fjerne næringssalter
3. Bruk av blåskjell fra blåskjellanlegg til å restaurere **tapte blåskjellrev**
4. **Tunikathotell**
5. **Grønn grus**
6. **Hummerhus** (steinrøyser versus støpte hus i ulike typer materiale)
7. **CORAPOD** – kunstig rev som etterligner rur
8. **CALSIROPE** – utvikling av marint liv vennlig tau, strukturer og teksturer
9. Småskala utplantning av **ålegras**
10. **Fjerning av lurv** og undersøkelser av mulige utnyttelser

Utplanting av ålegress

Dugnad for havet

←

DUGNAD FOR HAVET

☰

MANETER

[Se funn](#)

Registrer funn

KRABBER OG ANDRE KREPSDYR

[Se funn](#)

Registrer funn

STRANDET HVAL, SEL ELLER HVALROSS

[Se funn](#)

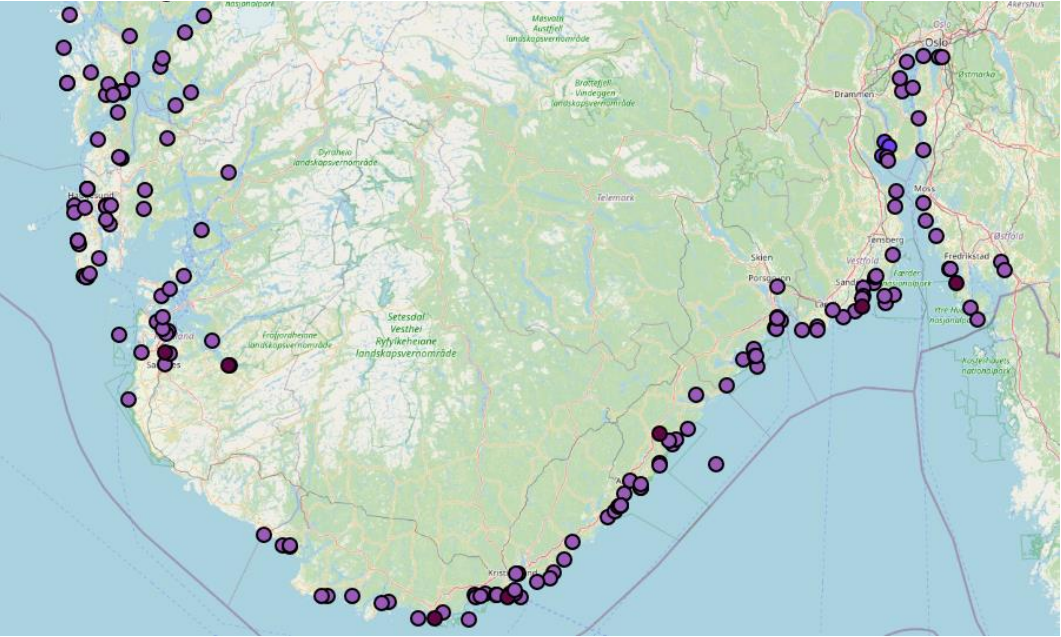
Registrer funn

OVERVÅK DIN BLÅSKJELLBESTAND

[Se funn](#)

Registrer funn

Blå brennmaneter frå Oslofjorden til Harstad

Det er kome inn mange meldingar om den blå brennmaneta (*Cyanea lamarckii*) den siste tida, særleg i Sør-Noreg.
Fotograf: Erling Svensen / HI

Sommarsesongen er høgtid for manet-observasjonar. Meld frå om du ser ein gammal kjenning på ein uvand plass, eller nye, ukjende maneter.

Publisert: 05.07.2024 Oppdatert: 09.07.2024 Forfatter: Bente Kjøllesdal

«Vi har ikkje sett blå brennmaneter på denne stranda tidlegare.»

Meldingane tikkar inn på [Dugnad for havet](#), og vidare til innboksen til havforskar Tone Falkenhaus.

Desse observasjonane har lete ho følgje den blå brennmaneta si vandring nordover.

Sommaren rundt får ho meldingar om manet-observasjonar langs heile kysten.

Vakre klamremaneter under vasskorpa, ei og anna stor kronemanet, gjennomsliktige agurkmaneter og klynger av det vesle sjøstikkelsbæret.

Kontakt

Tone Falkenhaus

Forsker
97521662
Tone.Falkenhaus@hi.no

Prosjektet «Kysthjelperne»

Havforskningsinstituttet (HI) og Oslofjorden Friluftsråd har fått støtte til folkeforskningsprosjektet «Kysthjelperne», finansiert av Sparebankstiftelsen DNB.

Som ein del av dette prosjektet vert ein ny versjon av Dugnad for havet utvikla.

Dugnad for havet er ei plattform der forskarar får hjelp med innsamling av informasjon frå folk flest. Dermed bidreg alle til viktig forskning om økosystema i hav og langs kysten.

Bli ein kysthjelpar, ein folkeforskar, og ein datainnsamlar!

Steg 1: Lag deg ein konto.

Steg 2: Hald augo opne medan du ferdast i fjæra, på stranda og til havs.

Steg 3: Om du ser noko merkvendig, meld frå via portalen!

I sommar har Dugnad for havet ekstra fokus på krabbar, krepsdyr og maneter.

[Les meir om prosjektet her.](#)

Registrering av Asiatisk Penselkrabbe

og andre krabber

- Penselkrabben *Hemigrapsus takanoi* kom først til Sør-Europa på 90-talet, og har sidan spreidd seg stegvis nordover.
- Nå etablert i hele Oslofjorden.
- Klassifisert som høy risiko i artsdatabanken
- Liten (maks 3-4 cm), firkantet skall, stor avstand mellom øynene.

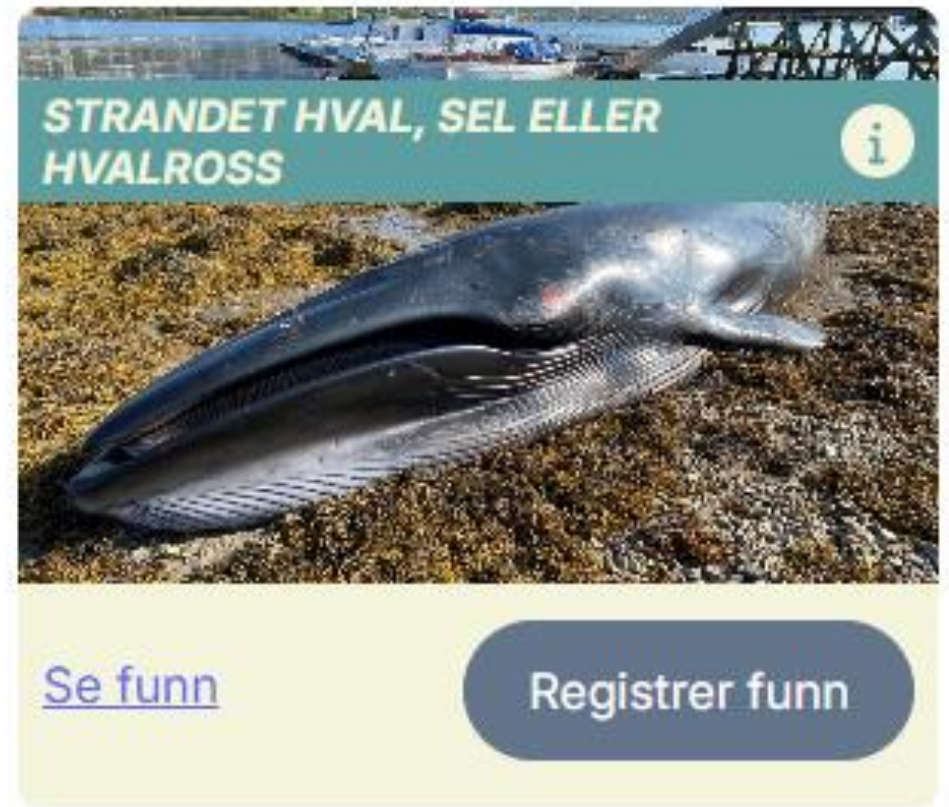
Registrering: [Dugnad for havet](#)

Se mer informasjon: [Ser mye mer asiatisk penselkrabbe i Oslofjorden | Havforskningsinstituttet](#)

Registrering av strandede sjøpattedyr

- Første nasjonale register for strandede sjøpattedyr – sel, hval og hvalross.
- Sjøpattedyr er viktige indikatorer for helsa i det marine økosystemet.
- Hvilke dyr som strander, når og hvor, kan være med på å gi viktig informasjon om det som foregår i havet.

[Registrer her: Dugnad for havet](#)

Overvåkning av blåskjellbestander

**OVERVÅK DIN
BLÅSKJELLBESTAND**

[Se funn](#)

Registrer funn

Blåskjell (*Mytilus* spp.) er en nøkkelart i tidevannssonen og i grunne kystøkosystemer.

Blåskjell er fastsittende og følsomme for miljøendringer, og egnet til å overvåke miljø- og klimaendringer i kystøkosystemer. Noen blåskjellforekomster er stabile mens andre endres over tid. Her kan dere besøke en bestand og følge med hvordan den utvikler seg over tid.

Prosjektside

<https://www.hi.no/hi/temasider/arter/blaskjell>